

RZEMIEŚNICZEK (2) *sb m*

Wszystkie e prawdopodobnie jasne (tak w rzemieśnik oraz -ek).

sg *N* rzemieśniczek (1). ◇ [*G* rzemieśniczka.] ◇ *pl N* rzemieśniczkowie (1). ◇ [*G a. A* rzemieśniczk(o)w].

Sł stp, Cn brak, Linde XVII(XVIII) w.

Dem. od „rzemieśnik” (2) :

1. *Od znac. podstawowego; być może z neutralizacją funkcji deminutywnej lub z odcieniem protekcyjnym (2) :* Owi rzemieśniczkowie/ á owi pártácze/ Káždy więc tám z ófobná ná fwą nędzę płácze *RejWiz* 162v.

Przen: Twórca, autor (1) : Aliści też rzemieśniczek by co vczonego/ Spiewa rymy przyniešione z Párnálfu sławnego. *KlonŻal* A2.

a. [*Z uwydatnieniem przynależności do niższego stanu: Widziałem potym [w Sewilli] [...] ubogiego, jak mi się zdało, rzemieśniczka, który mi pończoch poprawiał, żonę idącą w niedzielę do kościoła z takimi perłami na szyi, żeby u nas, wiem pewnie, były najprzedniejszego skarbu godne. DiarPeregr* 97.

W połączeniach szeregowych: Oni Káznodzieie/ oni Sláchčicy/ miefzczánie/ rzemieśniczkowie/ Siodłáčzkowie/ co nas odftápiwšy Ewányeliey fie trzymáli/ thy fercem y żywotem ftátecznie wierzyli/ w tey fie fwiátofciami/ krzyżem/ y fpolną miłością twirdzili. GilPos 258; *ArtHom* Cv.

W przeciwstawieniu: »rzemieśniczek ... zwierzchność«: Ma Plebeius/ rzemieśniczek/ kmiotek/ cháłupkę/ liepionkę fwą: Ma Zwierzchność/ zamki/ páłace/ pokoie pyfzne. ArtHom Cv.]

2. [*Prawdopodobnie: niewykwalifikowany żołnierz, przeznaczony do prac pomocniczych: ktory [książę Jan] zebrałwšy cztery tyšiące ludzi w Niemcech/ zwłálczá tych rzemieśniczkow/ [...] przyfzedł pod Wfzową BielKron* 1597 461.]

3. [*zool. Aegithalus pendulinus Vig. (Rost); remiz, ptak z rodziny sikorowatych (Paridae), nazywany rzemieślnikiem ze względu na budowane przezeń niezwykle kunsztowne gniazdo: W trzcínách gęftych Rzemieśniczek robi/ Y fubtelnie fwe gniazdeczko zdobi. CygMyśl* E2.]